

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 25 februari 1926 kl. 10 f. m.

*Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande
Nr 1 i anledning av väckt motion, I: 91, angående
obligatorisk märkning av ägg, som införs till Sverige.*

I en inom första kammaren väckt och till dess *andra* tillfälliga utskott *Motionen.* för behandling hänvisad motion nr 91 hava herrar *J. B. Johansson*, Fredrikslund, m. fl. hemställt, att riksdagen måtte besluta, att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, det Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt utfärda bestämmelser om obligatorisk märkning av ägg, som införs till Sverige.

Beträffande motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Såsom i motionen erinras, har förevarande fråga redan förut varit föremål för riksdagens behandling. Sedan vid 1909 års riksdag frågan genom *Frågans tidigare behandling.* motioner i båda kamrarna förts fram inför riksdagen men då på grund av kamrarnas skiljaktiga beslut ej föranlett någon riksdagens skrivelse i ämnet, kom ärendet ånyo upp vid 1911 års riksdag. Riksdagen beslöt då att hos Kungl. Maj:t anhålla, det täcktes Kungl. Maj:t snarast möjligt gå i författning om utredning rörande lämpliga bestämmelser därom, att utländska ägg skola vid importen och försäljningen vara försedda med påstämplat märke, angivande det främmande ursprunget och, därest denna utredning skulle giva vid handen, att importen av ifrågavarande ägg genom sådan anordning icke skulle i avsevärd grad försvåras, inkomma till riksdagen med det förslag, vartill denna utredning kunde föranleda: (Riksdagens skrivelse 1911: 239). Sedan emellertid lantbruksstyrelsen och kommerskollegium i ärendet avgivit avstyrkande utlåtande, fann Kungl. Maj:t genom beslut den 19 april 1912 riksdagens skrivelse ej föranleda ytterligare åtgärd. En av Sveriges allmänna fjäderfäavelsförening år 1916 gjord framställning i ämnet, vilken av nyssnämnda ämbetsverk jämte generaltullstyrelsen tillstyrktes, föranledde från Kungl. Maj:ts sida ej vidare åtgärd. Övannämnda förening upptog år 1923 ärendet ånyo genom en framställning till Kungl. Maj:t om åtgärder för att utländska ägg, som hit infördes, måtte märkas å själva äggen med ordet »import». Över denna framställning hava utlåtanden avgivits av lantbruksstyrelsen, generaltullstyrelsen och kommerskollegium. Lantbruksstyrelsen har vid sitt utlåtande den 20 september 1923 fogat infortrat yttrande av Sveriges jordbrukskonsulent i London, v. Wachenfelt, som efter en redogörelse för planerade åtgärder i *Bihang till riksdagens protokoll 1926. 12 saml. 2 avd. 1 häft. (Nr 1.) 1*

frågan i England varmt tillstyrkt framställningen med det tillägget, att ej blott »import» borde åstämplas äggen utan även exportlandets namn utsättas. Lantbruksstyrelsen har för egen del funnit framställningen väl värd beaktande och tillstyrkt den med det av ovannämnde konsulent gjorda tillägget. Generaltullstyrelsen (den 12 november 1923) anser också nödigt föreskriva, att äggen böra vara stämplade med produktionslandets namn, vilket skulle ske före importen. Kommerskollegium har inhämtat yttranden från handelskamrarna, av vilka 8 helt eller med viss inskränkning tillstyrkt och 3 avstyrkt framställningen, samt Sveriges allmänna lantbruks-sällskap, Svenska äggexportföreningen och Mjölcentralens äggavdelning, vilka tillstyrkt framställningen. För egen del säger sig kollegium (den 7 december 1923) hysa starka principiella betänkligheter mot ett äggstämplingspåbud, så länge märkning av importerade ägg ej är föreskriven i andra länder, främst England; men har kollegium icke velat motsätta sig införandet av obligatorisk stämpling av importerade ägg, då detta helt visst skulle giva jordbrukarna, d. v. s. det stora flertalet av äggproducenterna, ett värdefullt stöd i en bekymmersam konjunktur. Härefter hava hushållningssällskapens ombud i yttrande den 30 september 1924, under återopande av lantbruksstyrelsens utlåtande, framhållit, att obligatorisk importstämpling skulle skänka de svenska äggexportörerna ett stöd i återerövrandet av den engelska marknaden. I skrivelse den 15 december 1925 har sedermera lantbruksstyrelsen anmält, att Danmark genom lag om utförsel och införsel av ägg den 1 april 1925 att gälla i 3 år därefter samt lantbruksministeriets kungörelse den 12 juni 1925 stadgat, att vid införsel till eller utförsel från Danmark såväl varje ägg som ock emballaget skola vara märkta med ursprungslandets benämning. Härigenom uppstode ökad fara, att äggexportörer utomlands för att undvika den besvärliga märkningen inriktade sig på export till länder, där sådan märkning ej vore stadgad. Med anledning härav och med hänsyn till äggproduktionens betydelse, särskilt för det mindre jordbruket, yrkade styrelsen, att även för Sveriges vidkommande måtte stadgas importstämpling av ägg. Slutligen har Svensk äggnoteringsstyrelse, som består av representanter för större sammanslutningar av svenska äggförsäljningsföreningar samt en representant för Sveriges allmänna lantbrukssällskap, i skrivelse den 28 december 1925 yrkat på sådan obligatorisk märkning med utförsellandets namn. Ett antal äggexportörer hava sedermera i skrivelse till jordbruksdepartementet avstyrkt stämplingen.

Utskottet.

Att bestämmelser i den riktning, motionärerna åsyftat, äro såväl för den konsumerande allmänheten som för äggproducenterna önskvärda, finner utskottet oomtvistligt. För konsumenten måste det givetvis inom ägghandeln liksom beträffande annan handel vara av värde att veta, varifrån den salubjudna varan härstammar, då härigenom större möjlighet förefinnes för bedömande av varans kvalitet. Då nu särskilt ägg importerade österifrån

till följe transportförhållanden och annat icke sällan äro underlägsna de svenska äggen, ligger i den föreslagna stämplingen ett ökat skydd för konsumenternas berättigade intresse, att en prissättning kommer till stånd, som är lägre för de utländska äggen, ifall och i den mån dessa äro av lägre kvalitet än de svenska. Av samma skäl är den obligatoriska märkningen av importerade ägg önskvärd ur producentens synpunkt. Småbrukaren och egnahemsinnehavaren hava ofta i fjäderfäaveln en av sina bästa förvärvskällor, och det ligger nära till hands att tänka sig, att ett tydligt skiljande mellan utländska och inhemska ägg skall verka stimulerande i flera avseenden för den svenska äggproduktionen. Det är säkerligen ingalunda betydelseöst, att de svenska äggproducenterna genom denna öppna och av allmänheten lätt kontrollerbara konkurrens med importäggen få anledning till ökade ansträngningar att förse marknaden med en verkligt högklassig kvalitet. Den möjlighet, som nu förefinnes, att såsom svensk vara exportera hit importerade ägg av lägre kvalitet till skada för det anseende, som de svenska äggen åtnjuta å den utländska marknaden, skulle dessutom genom den föreslagna importstämplingen upphöra.

Beträffande själva stämplingens verkställande synes det utskottet, att denna bör ske redan i utlandet samt att ursprungslandet angives i stämpeln, liksom givetvis, att beteckningen ej skall kunna utplånas. Enligt vad utskottet har sig bekant kunna dessa tekniska fordringar utan större svårigheter tillfredsställande fyllas. Kontrollen över stämplingen torde kunna verkställas jämsides med den ändock nödvändiga tullbehandlingen. Givetvis bör överträdelse av eventuella bestämmelser beläggas med straffrättslig påföljd.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att första kammaren för sin del måtte besluta anhålla, att Kungl. Maj:t måtte utfärda bestämmelser om obligatorisk märkning av ägg, som införas till Sverige.

Stockholm den 18 februari 1926.

På utskottets vägnar:

IVAR ÖSTERSTRÖM.

Närvarande vid ärendets slutbehandling i utskottet: herrar Österström, Rooth, Larsén, Nilsson, Nils Anton, Andersson, Henrik, Holmgren och Sandén.
